



Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

KONFERENCJE MIĘDZYRZĄDOWE 1950-1957

PODSTAWY PRAWNE

1. Art. 96 TEWWS
2. Art. 236 TEWG
3. Art. 204 TEWEA



OBRADY KM 1950-1951



1. Obrady KM: VI 1950 r.- IV 1951 r.
Jean Monnet
2. NL, B i L zażądały ograniczenia uprawnień WW oraz utworzenia SRM jako organu współpracy międzyrządowej o szerokich kompetencjach
3. Kompromis przewidujący, że obok WW w skład EWWŚ wchodzić będą 3 nowe instytucje: SRM, WZ i TS, a także 1 organ: ZD
4. 18.04.1951 r. w Paryżu podpisano TEWWS

OBRADY KM 1951-1952

1. I faza KM (II-VIII 1951 r.)
2. Spór między USA i F (2 konferencje międzyrządowe - od I 1951 r. na wzgórzu Petersberg plan Pentagonu, od II 1951 r. w Paryżu plan Plevena)
3. Kompromis - konferencja MSZ mocarstw zachodnich IX 1951 r. w Waszyngtonie. Podjęto tam wstępną decyzję o włączeniu RFN do EWO

OBRADY KM 1951-1952

2. II faza KM (X 1951 r. - V 1952 r.): spór między F a państwami Beneluksu o ustrój EWO i status armii europejskiej
 - 2.1. F wspierana przez I oraz D - utworzenie armii zintegrowanej na szczeblu dywizji
 - 2.2. Państwa Beneluksu - ograniczenie integracji armii do wspólnego systemu dowodzenia, a także znaczące osłabienie czynnika ponadnarodowego w EWO. Budżet: składki PC, a nie zasoby własne
 - 2.3. Kompromis: integracja sił zbrojnych od szczebla korpusu. W miejsce europejskiego ministra obrony - Komisariat. Budżet: składki PC i zasoby własne. W sensie operacyjnym Dowództwo sił zbrojnych EWO podporządkowane Dowództwu Połączonych Sił Zbrojnych NATO w Europie. W razie kryzysu Rada Ministrów EWO mogła je upoważnić do przejęcia zwierzchnictwa nad armią europejską
3. 27.05.1952 r. w Paryżu podpisany został TEWO

FAZA PRZYGOTOWAWCZA KM 1953-1954



1. Inicjatywa Schumana z 1.07.1952 r. w sprawie ustanowienia EWP
2. Ministrowie spraw zagranicznych PC EWWS zalecają WZ opracowanie projektu traktatu o EWP (11.09.1952 r.)
3. Zgromadzenie *ad hoc*, (WZ EWWS w rozszerzonym składzie o EWO) powołało Komisję Konstytucyjną (15.09.1952 r.)

FAZA PRZYGOTOWAWCZA KM 1953-1954

4. KK przedłożyła projekt TEWP (9.01.1953 r.)
5. Beyen zaproponował, aby TEWP zawierał postanowienia o utworzeniu unii celnej i wspólnego rynku, od czego uzależnił on zgodę Holandii na ustanowienie EWK (18.02.1953 r.)
6. Zgromadzenie *ad hoc* przyjęło projekt traktatu określającego statut Wspólnoty Europejskiej (TWE), czyli pierwszej konstytucji europejskiej (10.03.1953 r.)



PROJEKT TWE: CELE INTEGRACYJNE

1. Wspólnota Europejska miała być organizacją międzynarodową typu ponadnarodowego
2. W ciągu 2 lat od ukonstytuowania się Izby Narodów WE EWWS i EWO miały zostać włączone do WE, zachowując w niej pewną autonomię, niezbędną dla wypełniania zadań i celów ustalonych w TEWWS i TEWO
3. Cele WE: ochrona praw człowieka i podstawowych wolności w PC (Część I EKPCz integralną częścią TWE), obrona PC przed agresją z zewnątrz, koordynacja polityki zagranicznej PC, stopniowe ustanawianie wspólnego rynku
4. Rok po wejściu w życie TWE proces tworzenia zrębów wspólnego rynku (zgodnie z propozycją Holandii)



PROJEKT TWE: SYSTEM INSTYTUCJONALNY

1. Parlament: Izba Narodów (wybory bezpośrednie), Senat (delegowanie przez PN)
 - 1.1. Funkcje ustawodawcze (inicjatywa i stanowienie prawa): ustawy (rozporządzenia) i zalecenia (dyrektywy)
 - 1.2. Funkcje kontrolne wobec ERW (dymisja, wotum zaufania)
2. Europejska Rada Wykonawcza
 - 2.1. Funkcje ustawodawcze (inicjatywa)
 - 2.2. Funkcje wykonawcze (realizacja celów traktatu)
3. Rada Ministrów Krajowych: koordynacja współpracy ERW z rządami PC (podobnie jak SRM EWWS)
4. Trybunał Sprawiedliwości (funkcje sędziowskie)
5. Rada Ekonomiczno-Społeczna (funkcje doradcze wobec ERW i Parlamentu)

OBRADY KM 1953-1954

Obrady KM (V 1953 r. - IV 1954 r.)

1. Spór na temat wspólnego rynku między F a NL: Bidault, mimo sprzeciwu Adenauera, zaakceptował propozycję NL w sprawie uzupełnienia projektu TWE o dodatkowe postanowienia dotyczące wspólnego rynku
2. Podczas negocjacji w Rzymie (22.09.-9.10.1953 r.) stanowisko F uległo jednak usztywnieniu. Domagała się ona wzmocnienia uprawnień organów międzyrządowych (rozszerzenie kompetencji RMK WE) oraz sprzeciwiała się rozpoczęciu już rok po wejściu w życie TWE procesu ustanawiania wspólnego rynku. NL nie tylko nie zamierzała rezygnować z gospodarczych postanowień projektu, ale domagała się wręcz ich uzupełnienia: rokowania zawisły w próżni

OBRADY KM 1953-1954

3. W ciągu dalszych tygodni nie udało się załagodzić kontrowersji między F a NL, zwłaszcza że nałożyły się na nie dodatkowe różnice poglądów na temat zasad, według których miałyby być w przyszłości prowadzona wspólna polityka zagraniczna i obronna. Nie wróżyło to dobrze losowi TEWO
4. W kwietniu 1954 r. podjęto decyzję o odroczeniu dyskusji na temat projektu TWE na czas po ratyfikacji TEWO. Nie została ona jednak nigdy wznowiona z powodu fiaska TEWO



FAZA PRZYGOTOWAWCZA

KM 1956-1957

1. WZ EWWS uchwaliło rezolucję wzywającą PC do opracowania skoordynowanego programu kompleksowej integracji gospodarczej (2.12.1954 r.)
2. Beyen ponownie zgłosił propozycję o utworzeniu wspólnego rynku (4.04.1955 r.)
3. Konferencja MSZ PC EWWS w Messynie: Beneluks oraz D przedłożyły dwa odrębne memoranda (1-3.06.1955 r.). F z rezerwą odnosiła się do utworzenia wspólnego rynku, domagając się powołania w pierwszej kolejności wspólnoty atomowej zajmującej się cywilnym wykorzystaniem energii jądrowej. Ostatecznie podjęto decyzję o kontynuowaniu negocjacji w oparciu o memoranda Beneluksu i memoriał D oraz postanowiono powołać specjalny komitet ekspertów, na czele którego stanął później MSZ Belgii Spaak

OBRADY KM 1956-1957

1. Obrady KM 29.05.1956 -25.03.1957 r. KE zaakceptował raport Spaaka, zakładający utworzenie EWG i EWEA. W celu opracowania TEWG i TEWEA powołano komisję międzyrządową obradującą jako KM pod kierownictwem Spaaka
2. I faza obrad: spory o to, która organizacja winna zostać utworzona jako pierwsza. F i B były zainteresowane ustanowieniem w pierwszej kolejności EWEA. Decyzja ta podyktowana była wzrastającym zapotrzebowaniem F i EZ na energię elektryczną. Pozostałe PC kładły nacisk na utworzenie EWG, licząc na korzyści ekonomiczne, wynikające z otwarcia dla ich przemysłów nowych rynków zbytu.



OBRADY KM 1956-1957

3. Dotychczasowe źródła energii były niewystarczające (węgiel) lub pochodziły głównie z importu (ropa naftowa i gaz ziemny), dlatego zdecydowano się na źródła jądrowe. O ile w 1954 r. F przyczyniła się do fiaska TEWO, o tyle teraz nie kryła zainteresowania współfinansowaniem jej programu badań atomowych przez pozostałe PC EWEA
4. W II fazie obrad różnice poglądów dotyczyły systemu instytucjonalnego EWG i EWEA, w szczególności procedury podejmowania decyzji w RM EWG i RM EWEA oraz uprawnień i sposobu wyłaniania deputowanych do Zgromadzenia

OBRADY KM 1956-1957

4.1. NL domagała się podejmowania decyzji kwg w RM EWG i RM EWEA. Postanowiono jednak, że w okresie przejściowym regułą będzie głosowanie jednomyślne, a tylko w niektórych przypadkach w trybie KWG. Po zakończeniu okresu przejściowego, decyzje jednomyślne miałyby dotyczyć już tylko spraw zasadniczych (m.in. mianowania członków Komisji i przekazywania jej nowych kompetencji)

4.2. W procedurze podejmowania decyzji kwg w RM EWG i EWEA każdemu PC przyznano tzw. głosy ważone zgodnie z zasadą nadreprezentacji politycznej. Winny one być tak przydzielane, aby zawiązywanie mniejszości blokującej odpowiadało 3 zasadom:

- a) siła głosu każdego dużego PC (F, D i I) winna być równa koalicji PC Beneluksu;
- b) każde duże PC winno mieć możliwość blokowania decyzji w porozumieniu z jednym państwem średnim (NL lub B);
- c) żadne duże PC nie mogło zawiązać mniejszości blokującej z państwem małym (L)

OBRADY KM 1956-1957

4.3. W zamian za zgodę na te 3 zasady kraje Beneluksu, obawiające się zdominowania procesu podejmowania decyzji przez duże PC, przeforsowały postulat, zgodnie z którym Komisja EWG i Komisja EWEA winny posiadać wyłączone prawo do inicjatywą ustawodawczej

4.4. Zgromadzenie nie uzyskało uprawnień do uchwalania budżetu, jak przewidywał raport Spaaka, lecz jedynie prawo do proponowania zmian w projekcie budżetu. Odrzucono propozycję I w sprawie ustanowienia bezpośrednich wyborów do Zgromadzenia

5. 25.03.1957 r. podpisano w Rzymie TEWG i TEWEA, a także konwencję w sprawie wspólnych instytucji dla WE. 1.01.1958 r. wszystkie 3 UM weszły w życie